

AJUNTAMENT D'ONDA

MUSEO DEL TAULELL, ONDA
MANOLO SAFONT

SILVESTRE: PINZELLADA CERÀMICA COL·LECCIÓ ELS NOSTRES CERAMISTES

4

COL·LECCIÓ ELS NOSTRES CERAMISTES

SILVESTRE: PINZELLADA CERÀMICA

SALVADOR AGUIELLA SILVESTRE
(ONDA, 1927 - 1994)

EXPOSICIÓ-HOMENATGE A SALVADOR AGUIELLA SILVESTRE

Catàleg:

Títol: SILVESTRE: Pinzellada ceràmica. Salvador Aguilella Silvestre (Onda, 1927-1993)
Coordinació: Vicent Estall i Poles
Textes: Joan Castany Àlvaro
Manolo Sales Maza
José Antonio Sorolla Gallén
Fotografia: Pascual Mercé Martínez
Disseny: Begoña Molina Olucha
Impressió: Gràfiques Onda
Edita: Ajuntament d'Onda
Dipòsit Legal:

Exposició:

Comissari: Vicent Estall i Poles
Preparació i muntatge: Marc Ribera Gener, Francisco Sales Navarro,
José Vicente Fernández Huertas, Roger Felip Diago Blay i Carlos Marín Ruiz
Comunicació: Verónica López Alarcón i Andrea Fabregat
Lloc: Sala d'Exposicions temporals Museu del Taulell "Manolo Safont"
Dates: del 13 d'octubre de 2015 al 15 de gener de 2016

COL·LECCIÓ ELS NOSTRES CERAMISTES, Nº 4
Direcció de la col·lecció: Vicent Estall i Poles

ALTRES TÍTOLS PUBLICATS:

COL·LECCIÓ ELS NOSTRES CERAMISTES:

- Nº 1: VICENTE AGUIELLA ORTELLS, PINTOR DE CERÀMICA. (2010)
- Nº 2: RAFAEL DIAGO ABAD, TRADICIÓ CERÀMICA. (2011)
- Nº 3: SALVADOR AGUIELLA VIDAL. ARTESÀ DE LA CERÀMICA. (2013)

COL·LECCIÓ CERAMISTES CONTEMPORANIS:

- Nº 1: MANOLO SALES, EXPRESSIÓ CERÀMICA. (2009)
- Nº 2: LA PASTA, LA CULTURA UNEIX EL COR DELS POBLES. (2011)
- Nº 3: DE LA FANTASIA A LA REALITAT... DE LA IL·LUSTRACIÓ A LA CERÀMICA PER REME TOMÁS. (2012)
- Nº 4: JOAN LLÀCER A ONDA, CERÀMQUES. (2014)

COL·LECCIÓ AZULEJOS DEL MUNDO:

- Nº 1: 700 AÑOS DE AZULEJOS INGLESES. (2010)

ALTRES PUBLICACIONS:

- HISTORIA, ARTE Y TRADICIÓN DE LOS AZULEJOS VALENCIANOS. FONDOS DEL MUSEO DEL AZULEJO, ONDA. (2003)
- MANOLO SAFONT. UN MUSEU, UN LLEGAT I UN COMPROMÍS. (2004)
- EL AZULEJO, EVOLUCIÓN TÉCNICA: DEL TALLER A LA FÁBRICA. ACTAS DEL XI CONGRESO DE LA ASOCIACIÓN DE CERAMOLOGÍA, DICIEMBRE. (2006)
- LA FABRIQUETA-SAJIRONDA: MÉS DE 100 ANYS DE CERÁMICA. (2008)
- LA IMATGE RELIGIOSA EN LA CERÁMICA. (2009)

MONOGRAFIES DEL MUSEU DEL TAULELL:

- LA INDUSTRIA CERÁMICA EN ONDA. LAS FÁBRICAS, 1778-1997
- INNOVACIÓN Y DESARROLLO DEL AZULEJO EN LAS TRES ÚLTIMAS DÉCADAS. COLECCIÓN DE LOS PREMIOS ALFA DE ORO, 1977-2004

PUBLICACIONS DIDÀCTIQUES:

- A QUÈ FAN OLOR ELS TAULELLS? LA GUIA DELS MESTRES. (2011)
- A QUÈ FAN OLOR ELS TAULELLS? EL DOSSIER DE LES FAMÍLIES. (2011)

COL·LECCIÓ ELS NOSTRES CERAMISTES

CATÀLEG DE L'EXPOSICIÓ

**SILVESTRE:
PINZELLADA CERÀMICA**

SALVADOR AGUIELLA SILVESTRE
(ONDA, 1927 - 1994)

MUSEU DEL TAULELL “MANOLO SAFONT”
DEL 13 D'OCTUBRE DE 2015 AL 15 DE GENER DE 2016

És un plaer presentar aquest senzill catàleg sobre el nostre artista SILVESTRE, de nom complet Salvador Aguilella Silvestre, que editem amb motiu de l'exposició-homenatge que ha dut a terme el Museu del Taulell en el desenvolupament de les seves funcions.

Exposició i homenatge que són ben merescuts, com tots podem apreciar i com s'explica en aquest catàleg, per la qualitat del seu treball i per la bondat humana del que fora també funcionari de correus, cantant, criador de canaris... i infatigable conversador.

Aquest catàleg i exposició formen part d'un programa d'exhibicions temporals que presenta tres finalitats fonamentals. La primera, honrar i reconèixer el treball d'uns conciutadans nostres que han dedicat part de la seva vida a la ceràmica artística evocant el seu record. La segona, recuperar informació bàsica sobre la figura i l'obra dels ceramistes objecte de l'exposició. En el moment present encara queda el record dels que van conviure amb ells (els ceramistes) ja siguin familiars, amics, clients o admiradors; i és possible indagar sobre el seu llegat artístic encetant una investigació raonada de les seues obres. I en tercer lloc delectar al públic amb aquestes mostres i estimular amb la seua obra la conservació d'un estil de pintar ceràmica i de creació artística, per tal que aquesta faça d'allícient per a tots i, en especial, a les generacions futures.

La mostra i el catàleg, que correspon al núm. 4 de la Col·lecció Els Nostres Ceramistes del Museu del Taulell "Manolo Safont", han estat possibles gràcies al suport de l'Ajuntament i a la col·laboració i entusiasme de familiars i amics de Salvador que gustosament han cedit les seues obres per a festejar l'ocasió.

XIMO HUGUET LECHA
ALCALDE D'ONDA

Onda, 13 d'octubre de 2015

Es un placer presentar este sencillo catálogo sobre nuestro artista SILVESTRE, de nombre completo Salvador Aguilella Silvestre, que editamos con motivo de la exposición-homenaje que ha llevado a cabo el Museo del Azulejo en el desarrollo de sus funciones.

Exposición y homenaje que son bien merecidos, como todos podemos apreciar y como se explica en esta publicación, por la calidad de su trabajo y por la bondad humana del que fuera también funcionario de correos, cantante, criador de canarios... e infatigable conversador.

Catálogo y exposición forman parte de un programa de exhibiciones temporales que presenta tres fines fundamentales. En primer lugar, honrar y reconocer el trabajo de unos conciudadanos nuestros que han dedicado parte de su vida a la cerámica artística evocando su recuerdo. En segundo, recuperar información básica sobre la figura y la obra de los ceramistas objeto de cada exposición. En el momento presente todavía queda el recuerdo de los que convivieron con ellos, ya sean familiares, amigos, clientes o admiradores; y es posible indagar sobre su legado artístico iniciando una investigación razonada de sus obras. Y en tercer lugar, deleitar al público con estas muestras y estimular con su obra la conservación de un estilo de pintar cerámica y de creación artística, para que ésta haga de aliciente para todos y, en especial, a las generaciones futuras.

La muestra y el catálogo, que corresponde al núm. 4 de la Colección Els Nostres Ceramistes, del Museo del Azulejo "Manolo Safont", han sido posibles gracias al apoyo del Ayuntamiento y a la colaboración y entusiasmo de familiares y amigos de Salvador que gustosamente han cedido sus obras para festejar la ocasión.

XIMO HUGUET LECHA
ALCALDE DE ONDA

Onda, 13 de octubre de 2015

Salvador Aguilera Silvestre, naix a Onda l'any 1927 i mor a Castelló de la plana el 25 d'abril de 1994, a l'edat de 67 anys. Passa les dificultats pròpies de la postguerra al si d'una família força coneguda i volguda per tot el poble que regentava el bar dels caçadors o Bar de "Pallusset", actualment "Bar Espanyol" al raval de Sant Josep. Realitza estudis primaris fins els catorze anys a les escoles públiques d'Onda; abans de complir el servei militar treballa a diferents fàbriques de taulells del poble. I en tornar entra a treballar a Telègrafs i cursa durant dos anys estudis de cant a València; aquesta serà una de les seues grans aficions. Finalment passa a treballar a Correus on es jubilarà després de 40 anys de servei.

Es casa l'any 1956 amb Conxa Badenes Pejó. Del matrimoni naixeran dues filles, Conxin i Obdúlia que els donaran quatre nets: Alba, Aloma, Joan i Salvador (al qual no aplegarà a conèixer).

UNA PERSONALITAT SINGULAR

Salvador era per damunt de tot bona gent, tremendament emotiu i de plor fàcil.

Familiarment era un "malcriat", en el bon sentit del terme. Fou el més menut dels quatre germans (Carmencita, Joaquín i Pepe) que li ho consentien absolutament tot.

Era un gran conversador, un xerrador "de llibre". Sempre tenia paraules per tothom!. Però si al receptor li tenia ganes la feina era d'ell. Hi ha una anècdota que relatava sovint relacionada amb Manolo Safont (un dels seus habituals interlocutors) i era que es queixava perquè parlava quasi tant com ell i que no el deixava "titar"; ell venia a sovint alterat i ho justificava dient que Manolo anava curt d'oïda.

Li agradava especialment que l'escoltaren i que li alabaren les seues produccions, ja foren canaris, periquitos, quadres o la interpretació d'una Salve a l'església accompanyat a l'orgue per Eliseo Bordonau. Si un comprador d'aus li desestimava a la baixa la qualitat dels animalets que ell li oferia l'enviava amb cares destemprades.

Tenia un humor burlesc i era freqüent treure'l s noms a les persones que considerava més singulars. I no li sabia mal que li digueren de malnom Pallusset o Xispa; el primer d'herència familiar, el segon guanyat a pols des de la infantesa de mogut que degué ser a l'escola.

Era aficionat al futbol. Quan hi havia mundials recordava que podia quedar-se de nit o llevar-se aviat per veure partits internacionals. En aquests patia menys perquè quan eren partits coneguts on les diferències eren marcadíssimes entre els equips estatals es feia sempre del “teòric” perdedor; i per suposat... a patir!. Si la competició era internacional es feia sempre dels equips estatals foren els que foren i si perdien i la cosa es complicava, simplement desengatjava el televisor i canviava a una activitat més relaxant. Ell sabia que allò no era bo per a la seua salut.

A nivell laboral en alguns moments se sentí pressionat i tota la tensió que acumulava al treball la deixava fluir a casa pintant, dedicant-se a les aus o a la família. Salvador fou una persona força ocupada.

Socialment tenia dos importants prejudicis. Un en referència al cant. Ja s'ha esmentat que estudià dos anys a València on acabà impostant una veu de baríton excel·lent. Salvador no fou profeta a la seua terra. Com a molt s'atrevia a cantar un Ave Maria a les festes de les clavaries. I li agradava... Però res més. Ondà en aquell moment no estava preparada per escoltar peces de romances, sarsueles o òperes i ell, reparós com era, ho obviava per por al què diran. Contava sempre una anècdota d'una serenata que muntaren un dia els amics accompanyant-se d'un carro, i potser d'alguna copeta de més, i que acabà amb un llançament des del balcó del contingut d'un orinal. Perquè a ell escoltar serenates li agradava. Quan els Ravalers li les feiem a la filla menuda (Obdúlia) allà pels anys 80 sempre ens accompanyava gratament fóra l'hora que fóra, banyant el moment amb moscatell. I si podia accompanyar-nos en la interpretació d'algun tema, millor que millor. La peça de “Granada” li resultava especialment abellidora.

8

Però quan es tractava de pintura els prejudicis augmentaven. La seua condició de pintor no professional el limitava i el cohibia. Tan era així que quan exposà a Ondà per primera vegada ell tot sol a la Saleta Municipal d'Exposicions el Nadal de 1991 posà com a condició sine qua non no posar en venda cap quadre. Ell tenia molt present que els professionals (als quals anomenava “els de l'ofici”) pagaven una matrícula d'autònoms i vivien d'això. I ell no ho era. Li molestava força eixa “possible” competència deslleial que podia tindre amb ells. Salvador pertanyia a una generació d'oners molt pendents del què diran.

L'exposició del Nadal del 1991 fou memorable. Els 17 dies que estigué oberta no li calgué posar cap zelador ni zeladora. Ell l'obria, ell la tancava i ell la vivia. Tenia en ment totes les persones que es dignaren passar a veure-la. Els familiars més aplegats hem coincidit moltes vegades a dir que aquella exposició li dóna tota la vida emocional que el seu cos ni negà. Veure que li feien cas i que fou un èxit d'assistència l'estimulà força. Llàstima que les cames i el cor no l'accompanyaren!.

Estant a l'hospital després de l'infart ens féu dur-li a l'habitació, que compartia amb un senyor de Ribesalbes, un parell de quadres per fer-li més portadora la situació. Però li serviren de poc. Una vegada ingressat ja no va eixir d'allí. Una recaiguda se l'endugué per davant el dia 25 d'abril de 1994, tot just el mateix dia que celebràvem la pèrdua de les llibertats nacionals. Els aplegà a dir als metges que si se n'eixia els pintaria un quadre a cadascú. I de debò que ho hagués fet!. Perquè Salvador Aguilella Silvestre era així.

EL PINTOR

Pel nom de Silvestre potser no el coneuem però si diem “Pallusset” o “Xispa” els de la seu generació sabran que parlem d'un home del poble, repartidor de telegrames i cartes, criador de canaris, amic del cant i un conversador consumat. Però qui el coneix com a pintor?

Ell començà a pintar a mitjans dels anys 70 quan Conxin, la filla major, mostrà interès per la pintura ceràmica. Per aquest motiu començà signant els quadres amb el seudònim de “Conxa”, perquè li avergonyia dir que aquell quadre l'havia fet ell. Era una manera fàcil de passar desapercebut.

El seu nom està lligat a la fàbrica Azulindus i Martí de la qual eren socis la seu germana Carmencita i el seu cunyat Miquel Alfonso. Els seus nebots Miquel i Joaquín treballaven en diferents seccions i ell entrava, eixia i la recorria de cap a peus com si fos d'ell baix el seu consentiment. La persona de confiança amb la qual deparava qüestions relatives a colors, efectes, combinacions... era Juan Gil. Salvador dipositava els taulells amb molta cura a l'entrada del forn i els esperava a l'eixida. Tots els treballadors sabien qui era Pallusset i de qui era tio.

En la seu obra el dibuixant deixa pas a l'artista. Una barreja harmoniosa de colors cuits al foc deparen a l'observador i al crític un conjunt de sensacions noves i delectables. El seu treball compleix tres condicions essencials, pinta el que vol, com vol i, a més, agrada. Salvador aprofita els avantatges que li depararen el fet de no tenir escola i el considerar que de gustos i de colors no hi ha res escrit.

Davant les seues pròpies creacions feia igual que davant d'un vi: o li agradava o no li agradava, amb independència de la marca o dels anys de cura. Si el resultat després de passar pel foc era del seu gust, endavant!. No obstant això tenia amb Conxa, la seu dona, una mena de jurat crític. Si en vindre del forn de la fàbrica amb l'obra ella li feia mala cara, i hi coincidien en el criteri, la trencava allí mateix deixant-la caure. I a començar-la de nou o a mamprendre'n una altra.

La “màgia” del foc la tenia assumida. Sabia que podia passar. Sabia que quants més “quadronets” posava més possibilitats hi havia d'espatllar-ne algun. Per aquest motiu va passar de fer quadres grans amb taulells de 15 x 15 a centrar-se en peces de 45 x 30 que li facilitaven sense pegues a la fàbrica.

Salvador experimentà una clara evolució que es pot observar en la diacronia de la seu obra. Una obra que cal agrupar-la al voltant de tres temes: escenes costumistes, Onda i espais naturals i urbanisme rural. Tots tres ells anaren succeint-se en el temps donant cos a una ampla producció.

El costumisme ocupa l'inici del seu treball: situacions casolanes, bodegues, flors, figures humans... És un període de proves i d'investigació. La condició d'autodidacta li va permetre passar de la indefinició pròpia dels iniciats a l'assoliment d'un conjunt de tècniques més depurades, que acabaren definint la seu idiosincràsia. Les xiquetes, els segadors, “lagüelo”... són producte d'aquest període.

En segon lloc Salvador fa d'Onda un motiu predilecte de treball. El castell, l'Església de l'Assumpció, al Font de dins, el Portal de Sant Pere, la Torre del moro... els va representar des de diferents angles i en diferents grandàries. Els efectes que aconsegueixen els seus quadres ens permeten veure el poble, el seu poble, d'una altra manera. Aquestes aquarel·les passades pel foc són un exemple clar de les possibilitats obertes que per a ell tenia la ceràmica artística.

Finalment els espais naturals i l'urbanisme rural, són els temes que resumeixen la producció de la seua darrera etapa. L'estímul i la "inspiració" potser calia trobar-los en la moda. La consciència davant el fenomen "verd" i el desig de voler participar amb pinzells i colors d'aquest projecte genèric tan bonic i sa on s'aprecia la vida i es valora tot allò que sona a natural, ens permeten als receptors contemplar un conjunt d'obres que clamen i criden solidaritat. Coses aparentment insignificants –una pallissa, un carrer, un arbre, una marjal...— obtenen el valor que els pertoca. La serenor aconseguida amb els verds, les diferents tonalitats dels ocres, la claror blava dels céls, la profunditat de les perspectives... es combinen i marquen la fita que hi ha entre el dibuixant i l'artista. Per a Salvador era força important que als més aplegats ens agradara allò que feia. Nosaltres mateixos fòrem testimonis de la progressió que anava experimentant. Les fotografies o postals que li proporcionàvem d'Albarracín, Mirambel o de la mateixa Onda les passava al taulell a l'espera que el resultat atzarós de la cuita al forn de la fàbrica féra la resta. Importava la primera impressió.

10

Perquè Salvador pintava per veure's de lluny. Els efectes dels seus quadres cal veure'l s a distància. Ell ben aviat va renunciar als retrats. Potser per l'admiració i respecte que sentia per la "competència", això és, pel munt de pintors d'ofici onders contemporanis seus que s'hi dedicaven de ple (Vives, Vicente Aguiella, Manolo Abad, Tolosa, Puchal...) Ara bé si el retratista no era del seu gust... malament ho tenia el retratista. I com li resultava difícil callar alguna vegada la imprudència l'acobava venent i el resultat era que tornava enutjat a casa.

Els darrers 10 anys de pintor coincidiren amb al pràctica paral·lela de la caça en viu. L'autor d'aquesta mena de biografia té bona part de culpa. Salvador es feu caçador "d'enfilat" (xarxa de terra o de llibre) i anellador d'aus. Se n'anàvem al camp de matinada i sempre ho feia amb una il·lusió insospitada, com quan el xiuet estrena sabates. Esperar l'entrada d'un estol de passarells al rotgle era com esperar un taulell a l'eixida del forn. Li posava moltes ganes a pesar de la dificultat que tenia per la maleïda artrosi als genolls.

Resultava força curiós que essent caçador mai mata un animal!. Els guardava al gabió i en arribar a casa esperava que Alba, la seua neta major, experimentara el plaer d'amollar-los vius des de la terrassa. Tot just al costat d'on tenia establert el taller de pintura i les prestatgeries amb gàbies on criava periquitos arlequins, canaris holandesos i agapornis i on hi havia també les gàbies individuals amb passarells, caderneres, gafarrons, verderols, lluerets, sits blaus, petrolines... Un

talleret que l'integrava una cadira xicoteta (incòmoda per a les seues cames), un faristol, un pal on recolzar les mans, una capsà ordenada amb gots de vidre amb multitud de colors ceràmics (que li aconsellà fer el seu nebot químic Miguel Alfonso) i un pot ple de pinzells de totes les mides.

Amb la moto Vespa o amb la bicicleta i carregat amb un transportí de fusta que ell mateix es construïa on li cabien un o més taulells, anava i venia les vegades que ferien falta a la fàbrica aoure el material. I de tornada es duia també algunes peces esmaltades verges de les que els químics feien per a la producció industrial. Salvador ho provava tot. Li interessava l'efecte visual.

Salvador presentà treballs dues vegades a Vila-real i participà en diferents mostres benèfiques a Castelló. A Onda només exposà públicament una vegada. La imaginació, el gust, el saber fer cas d'una crítica constant i constructiva, deixar-se aconsellar teòricament i ideològica pels companys pintors i artistes més alegats al seu context feren, com ja s'ha esmentat, que en desembre de 1991, aquest amic de tots, que signava els quadres amb el pseudònim de "CONXA" o "SILVESTRE", exposara a la Saleta Municipal d'Exposicions d'Onda. Manolo Sales, José Antonio Sorolla i els dos gendres s'encarregaren de dur, penjar i distribuir la selecció de quadres a les seues ordres. El seu germà Pepe l'acompanyà quasi totes les vesprades. La seua pretensió no era altra que la d'ofrir i brindar-li al seu estimat poble una lliçó de vida plena, d'afficions, de converses i d'il·lusions realitzades. En algun moment li vam aplegar a escoltar dir que "Ara ja es podia morir tranquil".

Aquesta exposició retrospectiva de Salvador que es presenta a Fira de 2015 cal entendre-la com el que ell hagués volgut que fóra: un senyal d'amistat i de lliurament total al seu poble. Al tríptic de presentació de l'any 1991 es llegeix literalment: "Cal esperar, per què no, que l'esdeveniment li serveща d'estímul per a oferir-nos una altra vegada el conjunt total de la seua obra." Bé, en vida no va poder ser. Han hagut de passar 21 anys perquè el propi Museu del taulell d'Onda, que porta el nom del seu amic Manolo Safont, li brinde aquest reconeixement pòstum.

Quan els gendres publicàvem, bé articles o algun llibre, raonàvem junts que el que no deixa res en forma d'escriptura, de partitura, de pintura, d'escultura... no és ningú; passa simplement a engreixar la massa anònima popular que s'inicia el dia que naix i acaba el dia que mor; potser les fotografies fan que aguante uns anys en la memòria dels més alegats; després... res, les posteriors generacions ho fan desapareixer tot. A ell calia dir-li moltes vegades que pintar un quadre era, a més d'un acte estimulant, un fet de responsabilitat perquè deixava un testimoni imprés per al futur. Un futur que s'encarregaria de jutjar-lo sense atendre els prejudicis ni els romanços de la contemporaneïtat. Salvador assentia en el cap emocionadament estes reflexions.

Doncs bé, aquestes lletres redactades també amb un component afectiu fort, fan de preàmbul i ens obri les portes a la visió concreta i particular de concebre la ceràmica i per suposat l'art que tenia Salvador. Que vostés la fruïsqueren.

Salvador Aguilella Silvestre, nace en Onda en 1927 y fallece en Castelló de la plana el 25 de abril de 1994, a la edad de 67 años. Pasa las dificultades propias de la posguerra en el seno de una familia muy conocida y querida por todo el pueblo que regentaba el bar de los cazadores o Bar de “Pallusset”, actualmente “Bar Español” en el arrabal de Sant Josep. Realiza estudios primarios hasta los catorce años en las escuelas públicas de Onda y antes de cumplir el servicio militar trabaja en diferentes fábricas de azulejos de la localidad. Al volver entra a trabajar en Telégrafos y cursa durante dos años estudios de canto en Valencia; esta será una de sus grandes aficiones. Finalmente pasa a trabajar en Correos donde se jubilará después de 40 años de servicio.

Se casa en 1956 con Concha Badenes Pejó. Del matrimonio nacerán dos hijas, Concha y Obdulia que les darán cuatro nietos: Alba, Aloma, Joan y Salvador (al que no llega a conocer).

UNA PERSONALIDAD SINGULAR

Salvador era ante todo buena persona, tremendamente emotivo y de llanto fácil.

Familiarmente era un “malcriat”, en el buen sentido del término. Fue el más pequeño de los cuatro hermanos (Carmencita, Joaquín y Pepe) que se lo consentían absolutamente todo.

13

Era un gran conversador, un charlatán “de libro”. ¡Siempre tenía palabras para todos!. Pero si al receptor le tenía ganas el trabajo era suyo. Hay una anécdota que relataba a menudo relacionada con Manolo Safont (uno de sus habituales interlocutores) y era que se quejaba porque hablaba casi tanto como él y no le dejaba “titar”; él venía a menudo alterado y lo justificaba diciendo que Manolo andaba corto de oído.

Le gustaba especialmente ser escuchado y que le alabaran sus producciones, ya fueran canarios, periquitos, cuadros o la interpretación de una Salve en la iglesia acompañado al órgano por Eliseo Bordonau. Si un comprador de aves le desestimaba a la baja la calidad de los animales que él le ofrecía lo enviaba con cajas destempladas.

Tenía un humor burlesco y era frecuente apodar a las personas que consideraba más singulares. Y no le sabía mal que lo llamaran por el mote de Pallusset o Xispa; el primero de herencia familiar, el segundo ganado a pulso desde la niñez de movido que debió ser en la escuela.

Era aficionado al fútbol. Cuando había campeonatos mundiales recordó que podía quedarse de noche o levantarse pronto para ver partidos internacionales. En estos sufrió menos porque cuando eran partidos conocidos donde las diferencias eran marcadísimas entre los equipos estatales se hacía siempre del “teórico” perdedor; y por supuesto... ¡a sufrir!. Si la competición era internacional se hacía siempre de los equipos estatales fueran los que fueran y si perdía y la cosa se complicaba,

simplemente apagaba el televisor y cambiaba a una actividad más relajante. Él sabía que aquello no era bueno para su salud.

A nivel laboral en algunos momentos se sintió presionado y toda la tensión que acumulaba en el trabajo la dejaba fluir en casa pintando, dedicándose a las aves o a la familia. Salvador fue una persona muy ocupada.

Socialmente tenía dos importantes prejuicios. Uno en referencia al canto. Ya se ha mencionado que estudió dos años en Valencia donde acabó impostando una voz de barítono excelente. Salvador no fue profeta en su tierra. Como mucho se atrevía a cantar un Ave María en las fiestas de las clavarías. Y le gustaba... Pero nada más. Onda en ese momento no estaba preparada para escuchar romanças, zarzuelas u óperas y él, retraído como era, lo obviaba por miedo al qué dirán. Narraba siempre una anécdota de una serenata que organizaron un día los amigos acompañándose de un carro, y tal vez de alguna copa de más, y que acabó con un lanzamiento desde el balcón del contenido de un orinal. Porque a él escuchar serenatas le gustaba. Cuando Els Ravalers se las hacían a la hija pequeña (Obdulia), allá por los años 80 siempre nos acompañaba gratamente fuera la hora que fuera, mojando el momento con moscatel. Y si podía acompañarnos en la interpretación de algún tema, también se apuntaba. La pieza de "Granada" le resultaba especialmente apetecible.

Pero cuando se trataba de pintura los prejuicios aumentaban. Su condición de pintor no profesional lo limitaba y le cohíbia. Tanto era así que cuando expuso en Onda por primera vez él solo en la Sala Municipal de Exposiciones la Navidad de 1991 puso como condición sine qua non no poner en venta ningún cuadro. Él tenía muy presente que los profesionales (a los que llamaba "els de l'ofici") pagaban una matrícula de autónomos y vivían de ello. Y él no lo era. Le molestaba bastante esa " posible" competencia desleal que podía tener con ellos. Salvador pertenecía a una generación de ondenses muy pendientes del qué dirán.

La exposición de la Navidad del 1991 fue memorable. Los 17 días que estuvo abierta no le fue necesario poner ningún celador ni celadora. Él la abría, la cerraba y la vivía. Tuvo en mente a todas las personas que se dignaron a pasar a verla. Los familiares más allegados hemos coincidido muchas veces en decir que aquella exposición le dio toda la vida emocional que su cuerpo le negó. Ver que le hacían caso y que fue un éxito de asistencia le estimuló mucho. ¡Lástima que las piernas y el corazón no le acompañaron!

Ingresado en el hospital por un infarto nos hizo llevarle a la habitación, que compartía con un señor de Ribesalbes, un par de cuadros para hacerle más llevadera la situación. Pero le sirvieron de poco. Una vez ingresado ya no salió de allí. Tras una recaída fallecía el 25 de abril de 1994, el mismo día que celebrábamos la pérdida de las libertades nacionales. Les llegó a decir a los médicos que si se recuperaba les pintaría un cuadro a cada uno. ¡Y cierto que lo hubiera hecho! Porque Salvador Aguilella Silvestre era así.

EL PINTOR

Por el nombre de Silvestre quizás no lo conozcamos pero si decimos “Pallusset” o “Xispa” los de su generación sabrán que hablamos de un hombre del pueblo, repartidor de telegramas y cartas, criador de canarios, amigo del canto y un conversador consumado. ¿Pero quién lo conoce como pintor?

Él comenzó a pintar a mediados de los años 70 cuando Conchín, la hija mayor, mostró interés por la pintura cerámica. En un principio empezó firmando los cuadros con el seudónimo de “Concha”, porque le avergonzaba que se supiera que aquel cuadro lo había hecho él. Era una manera fácil de pasar desapercibido.

Su nombre está ligado a la fábrica Azulindus & Martí de la que eran socios su hermana Carmencita y su cuñado Miguel Alfonso. Sus sobrinos Miguel y Joaquín trabajaban en diferentes secciones y él entraba, salía y la recorría entera con propiedad bajo su consentimiento. La persona de confianza con la que separaba cuestiones relativas a colores, efectos, combinaciones... era Juan Gil. Salvador depositaba los azulejos con mucho cuidado a la entrada del horno y los esperaba a la salida. Todos los trabajadores sabían quién era Pallusset y de quien era tío.

En su obra el dibujante deja paso al artista. Una mezcla armoniosa de colores cocidos al fuego depara al observador y al crítico un conjunto de sensaciones nuevas y deleitables. Su trabajo cumple tres condiciones esenciales, pinta lo que quiere, como quiere y, además, gusta. Salvador aprovechó las ventajas que le aportó el hecho de no tener escuela y el considerar que de sabores y colores no hay nada escrito.

Ante sus propias creaciones hacía igual que ante un vino: o le gustaba o no le gustaba, con independencia de la marca o de los años de solera. Si el resultado después de pasar por el fuego era de su gusto, ¡adelante!. Y además tenía en Concha, su mujer, una especie de jurado crítico. Si al volver del horno de la fábrica con la obra ella le hacía mala cara, y coincidían en el criterio, la rompía allí mismo dejándola caer. Y a empezar de nuevo o a retomar otra.

La “magia” del fuego la tenía asumida. Sabía que podía pasar. Sabía que cuantos más ladrillos incluía más posibilidades tenía de estropear alguno. De ahí que pasó de hacer cuadros grandes con azulejos de 15 x 15 a centrarse en piezas de 45 x 30 que le facilitaban sin problemas en la fábrica.

Salvador experimentó una clara evolución que se puede observar en la diacronía de su obra. Una obra que hay que agruparla en torno a tres temas: escenas costumbristas, Onda y espacios naturales y urbanismo rural. Los tres fueron sucediéndose en el tiempo dando cuerpo a una amplia producción.

El costumbrismo ocupa el inicio de su trabajo: situaciones familiares, bodegones, flores, figuras humanas... Es un periodo de pruebas y de investigación. La condición de autodidacta le permitió pasar de la indefinición propia de un iniciado al logro de un conjunto de técnicas más depuradas, que acabaron definiendo su idiosincrasia. Las niñas, los segadores, “el agüelo”... son producto de este periodo.

En segundo lugar Salvador hace de Onda un motivo predilecto de trabajo. La Panderola, el Castillo, la Iglesia de la Asunción, “La font de Dins”, el Portal de San Pere, la Torre del Moro... los representó desde diferentes ángulos y en diferentes tamaños. Los efectos que consiguen sus cuadros nos permiten ver el pueblo, su pueblo, de otro modo. Estas acuarelas pasadas por el fuego son un ejemplo claro de las posibilidades abiertas que para él tenía la cerámica artística.

Finalmente los espacios naturales y el urbanismo rural, son los temas que resumen la producción de su última etapa. El estímulo y la inspiración quizás había que encontrarlos en la moda. La concienciación ante el fenómeno “verde” y el deseo de querer participar con pinceles y colores de este proyecto genérico tan estimulante y sano donde se aprecia la vida y se valora todo lo que suena a natural, nos permiten a los receptores contemplar un conjunto de obras que claman solidaridad. Motivos aparentemente insignificantes -un pajar, una calle, un árbol, una marjal...- obtienen el valor que les corresponde. La serenidad lograda con los verdes, las diferentes tonalidades de los ocres, la claridad azul de los cielos, la profundidad de las perspectivas... se combinan y marcan el hito que hay entre el dibujante y el artista. Para Salvador era muy importante que a los más allegados nos gustara lo que hacía. Y así fuimos testigos de la progresión que él mismo iba experimentando. Fotografías o postales que le proporcionábamos de Albarracín, Mirambel o de la misma Onda las pasaba al azulejo a la espera de que el resultado azaroso de la cocción en el horno de la fábrica hiciera el resto. Importaba la primera impresión.

16

Porque Salvador pintaba para verse de lejos. Los efectos de sus cuadros hay que observarlos a distancia.

En este sentido renunció desde muy pronto a pintar retratos. Quizá por la admiración y respeto que sentía por la “competencia”, esto es, por los pintores de oficio ondenses contemporáneos suyos que se dedicaban a ello plenamente (Vives, Vicente Aguilella, Manolo Abad, Tolosa, Puchal...). Ahora bien, si el retratista no era de su gusto... mal lo tenía el retratista. Y como le resultaba difícil callar... la imprudencia acababa gastándole alguna mala pasada y el resultado era que volvía enojado a casa.

Los últimos 10 años de pintor coincidieron con el práctica paralela de la caza en vivo. El autor de este tipo de biografía tiene buena parte de culpa. Salvador se hizo cazador “d'enfilat” (red de suelo o de libro) y anillador de aves. Nos íbamos al campo de madrugada y siempre lo hacía con una ilusión insospechada, como cuando el niño estrena zapatos. Esperar la entrada de un bando de pardillos en el “rotgle” era como esperar un azulejo a la salida del horno. Le ponía muchas ganas a pesar de la dificultad que tenía por la maldita artrosis en las rodillas.

Resultaba curioso que siendo cazador ¡nunca mató un animal!. Los guardaba en la jaula y al llegar a casa esperaba que Alba, su nieta mayor, experimentara el placer de soltarlos vivos desde la terraza. Justo al lado de donde tenía montado el taller de pintura y las estanterías con jaulas donde criaba periquitos arlequines, canarios holandeses y agapornis y donde había también las jaulas individuales con pardillos, jilgueros, verdecillos, luganos, verderones, escribanos, totovías...

El pequeño taller lo integraba una silla pequeña (incómoda para sus piernas), un atril, un palo donde apoyar las manos, una caja ordenada con vasos de vidrio con multitud de colores cerámicos (que le aconsejó hacer su sobrino químico Miguel Alfonso) y un bote lleno de pinceles de todos los tamaños.

Con la moto Vespa o con la bicicleta y cargado con un “transportí” de madera que él mismo se construía donde le cabían uno o más azulejos, iba y venía las veces que necesitara a la fábrica a cocer el material. Y de vuelta se traía piezas esmaltadas de las que los químicos preparaban para la producción industrial y que él remataba con sus colores. Salvador lo probaba todo. Le interesaba el efecto visual.

Salvador presentó trabajos dos veces en Vila-real y participó en diferentes muestras benéficas en Castellón. En Onda sólo expuso públicamente una vez. La imaginación, el gusto, el saber hacer caso de una crítica constante y constructiva, dejarse aconsejar teórica e ideológicamente por los compañeros pintores y artistas más cercanos a su contexto hicieron, como ya se ha mencionado, que en diciembre de 1991, este amigo de todos, que firmaba los cuadros con el seudónimo de “CON-CHA” o “SILVESTRE”, expusiera en la Sala Municipal de Exposiciones de Onda. Manolo Sales, José Antonio Sorolla y los dos yernos nos encargamos de llevar, colgar y distribuir la selección de cuadros a sus órdenes. Su hermano Pepe le acompañó casi todas las tardes. Su pretensión no era otra que la de ofrecer y brindarle a su estimado pueblo una lección de vida plena, de aficiones, de conversaciones y de ilusiones realizadas. En algún momento le llegamos a escuchar decir que “Ara ja es podia morir tranquil”.

Esta exposición retrospectiva de Salvador que se presenta en Fira de 2015 hay que entenderla como lo que él hubiera querido que fuera: una señal de amistad y de entrega total a su pueblo. En el tríptico de presentación de 1991 se lee literalmente: “Cal esperar, per què no, que l'esdeveniment li serveça d'estímul per a oferir-nos una altra vegada el conjunt total de la seu obra.” Bueno, en vida no pudo ser. Han tenido que pasar 21 años para que el propio Museo del Azulejo de Onda, que lleva el nombre de su amigo Manolo Safont, le brinde este reconocimiento póstumo.

Cuando los yernos publicábamos, bien artículos o algún libro, razonábamos juntos que el que no deja nada en forma de escritura, partitura, pintura, escultura... no es nadie; pasa simplemente a incrementar la masa anónima popular que comienza el día que se nace y que acaba el día que se muere; sí, es cierto que las fotografías permiten que aguante unos años en la memoria de los más cercanos; pero después... nada, las posteriores generaciones lo hacen desaparecer todo. A él había que razonarle muchas veces que pintar un cuadro era, además de un acto estimulante, un acto de responsabilidad porque dejaba un testimonio impreso para el futuro. Un futuro que se encargaría de juzgarlo sin considerar los prejuicios y los “rollos” propios de la contemporaneidad. Salvador asentía con la cabeza y emocionado estas reflexiones.

Pues bien, estas letras redactadas también con un componente afectivo fuerte, sirven de preámbulo y nos abren las puertas a la visión concreta y particular de concebir la cerámica y por supuesto el arte que tenía Salvador. Que ustedes la disfruten.

MANOLO SALES MAZA

Una sensibilitat quasi infantil que il·lustrava admirablement els seus paisatges i càndides arquitectures embastades per un fil de gràcia i jovialitat, un traç breu però suficient per deixar capturat l'instant d'hàbils i precisos jocs de color i línia, un esperit i una veu singular amb ganxo que somiava entre l'algaravia d'una conversa qualsevol, eren reflex de la seva personalitat extravertida, burlona i grata.

La frase “posar-li les sabatetes” em resulta difícil d'oblidar. La usava correntment quan es referia al marc dels seus taulells pintats; fins que no tinguera posat el marc no el considerava acabat. I ho compreng perfectament. Tota obra necessita d'un darrer cop de gràcia per considerar-la acabada.

En els seus paisatges, les taques tenen més qualitats decoratives que naturals. Els colors se cenyien a les palpitacions d'una persona molt visceral i força sensible. Els tons recullen amb directa franquesa els ambients i atmosferes locals.

Crec que la seva obra era fidel reflex de la seva personalitat. Arribava a la confecció resolent tot un seguit de problemes de tipus tècnic que aclaria xerrant i preguntant molt.

La seva gran afició a la conversa, fora del tema que fora, era una forma d'ocultar la seva gran timidesa. Mostra d'això és que els seus primers treballs els signava amb el nom de la seva dona, que per a ell era el tot, el seu suport i la seva vida.

MANOLO SALES MAZA

Una sensibilidad casi infantil que ilustraba admirablemente sus paisajes y cándidas arquitecturas hilvanadas por un hilo de gracia y jovialidad, un trazo breve pero suficiente para dejar capturado el instante de hábiles y precisos juegos de color y línea, un espíritu y una voz singular con gancho que soñaba entre la algarabía de una conversación cualquiera, eran reflejo de su personalidad extrovertida, burlona y grata.

La frase “posar-li les sabatetes” me resulta difícil de olvidar. La usaba corrientemente cuando se refería al marco de sus azulejos pintados; hasta que no tuviera puesto el marco no lo consideraba terminado. Y lo comprendo perfectamente. Toda obra necesita de un último golpe de gracia para considerarla terminada.

En sus paisajes, las manchas tienen más cualidades decorativas que naturales. Los colores se ciñen a las palpitaciones de una persona muy visceral y muy sensible. Los tonos recogen con directa franqueza los ambientes y atmósferas locales.

Creo que su obra era fiel reflejo de su personalidad. Llegaba a la confección resolviendo una serie de problemas de tipo técnico que aclaraba charlando y preguntando mucho.

Su gran afición a la conversación, fuera del tema que fuera, era una forma de ocultar su gran timidez. Muestra de ello es que sus primeros trabajos los firmaba con el nombre de su mujer, que para él era el todo, su apoyo y su vida.

JOSÉ ANTONIO SOROLLA GALLÉN

Ha passat el temps, i quan recorde a Salvador, immediatament em ve associada la imatge de la bicicleta i els taulells. Com és de selectiva la memòria! Podria recordar-lo també vestit de correus, però no, sempre em ve a la ment de l'altra manera. Recorde aquella època amb enyorança i un poc de tristor, de tan ràpid com corren els anys.

20

Era una persona amb la qual donava gust parlar, era xerrador i sempre tenia coses que contar, la seua boca no parava. Però diré que la retroalimentació era recíproca, també ell gaudia quan recordàvem coses dels artistes clàssics o dels més destacats del moment. Era curiós i escoltava amb atenció. Ara bé, no sempre parlavem d'art; moltes vegades la conversa derivava a altres terrenys, tot dependent del moment, el dia o la gent que ens ajuntàvem (de vegades cinc o sis).

Gaudia en contar-nos anècdotes de quan cantava (més d'una vegada feia algun gallet), dels canaris que criava, d'algun acudit antic o simplement d'algun pas de quan estava treballant. Tenia una conversa molt entretinguda.

No diré res del seu bon caràcter i bondat perquè tots ho sabem, però sí que vull subratllar que estava desproveït de tota vanitat, fins al punt que no signava amb el seu nom. És com si li fora totalment indiferent que al cap de 100 o 200 anys algú poguera pensar que "Concha" va ser una ceramista d'Onda al segle XX. Curiós, veritat?.

Va ser una època en què ens vèiem amb molta freqüència, de tal manera que si passaven quatre o cinc dies i no venia, jo li deia a la meua dona: "que Salvador estarà malalt?".

Vaig tenir la sort de ser moltes vegades un dels primers en vore els quadres tot just acabats, en més d'una ocasió calents encara, només els treia del forn.

Quan venia al taller, deixava la bicicleta baix, entrava, saludava amb un somriure i sense dir absolutament res, posava els taulells recolzats a la paret, en terra o damunt del que fóra. Es retirava, quedava en silenci i em mirava, esperant que jo li donés el meu pareixer. Li era igual que estigués sol o acompañat, l'operació sempre era la mateixa. Confava en la meva opinió i jo li deia "Salvador, no es refie tant del que jo li diga, que açò de l'art és molt subjectiu", però ell ni m'escoltava i quan en tenia un altre de nou, tornava. No li importava rectificar-los i tornar-los aoure, i només si la cosa a retocar era un simple ullot al vernís o una rascada, li ficàvem un poc de color a l'oli i a córrer.

De vegades venia simplement a xerrar, perquè era molt estrany que no n'hi haguera algú per la tertúlia; i si en eixe moment jo estava pintant, li agradava posar-se al darrere, molt a prop i anar seguint cadascuna de les pinzellades. Li agradava vore com feiem la resta.

Quan teníem davant algun quadre seu i n'hi havia zones amb efectes molt bonics, sobre tot en els paisatges, jo li preguntava: "açò com ho ha fet?" i ell partint-se del riure em deia "i jo què sé". En eixos moments es posava molt content. Després, l'experiència ens ha demostrat que tenia raó i moltíssimes vegades el millor d'algunes obres es troba sense buscar-ho, simplement apareix.

21

Però com he dit abans era una persona curiosa i li agradava preguntar: "per a què utilitzes aquest material?" o "aquesta pintura de quina classe és?"... Recorde que em deia sempre, rient molt, "si la gent vera els pinzells amb els què pinte i el solatge que utilitze no s'ho creurien".

També, en alguna ocasió, em preguntà: "tu quin estil creus que tinc?" Jo li deia, "l'estil "Concha", per fer-li entendre que es desprechava totalment d'això. Rient, em deia: "collons, he inventat un estil!".

En aquells anys, el taller on jo pintava era com un punt de reunió i sempre n'hi havia gent: amics artistes, els meus xiquets, la meua dona, algun veí... Les converses eren variades, i d'un tema passàvem a un altre. També algun dia discussíem per qualsevol cosa, com és natural. Era interessant i a la vegada divertit. Va ser una bona època que difícilment oblidarem. Fou una llàstima que se n'anara tan prompte i de sobte. Jo, després, el trobava a faltar.

Estic segur que l'exposició serà molt ben acollida per tota la gent i podran gaudir de l'art de Salvador.

Moltes felicitats a Salvador i família.

JOSÉ ANTONIO SOROLLA GALLÉN

22

Ha pasado el tiempo, y cuando recuerdo a Salvador, inmediatamente me viene asociada la imagen de la bicicleta y los azulejos. ¡Qué selectiva es la memoria! Podría recordarlo también vestido de correos, pero no, siempre me viene a la mente de la otra manera. Recuerdo aquella época con añoranza y un poco de tristeza, de tan rápido como corren los años.

Era una persona con la que daba gusto hablar, era hablador y siempre tenía cosas que contar, su boca no paraba. Pero diré que la retroalimentación era recíproca, también él disfrutaba cuando recordábamos cosas de los artistas clásicos o los más destacados del momento. Era curioso y escuchaba con atención. Ahora bien, no siempre hablábamos de arte; muchas veces la conversación derivaba a otros terrenos, dependiendo del momento, el día o la gente que nos juntábamos (a veces cinco o seis).

Gozaba al contarnos anécdotas de cuando cantaba (más de una vez hacía algún gallito), de los canarios que criaba, de algún chiste antiguo o simplemente de alguna anécdota del trabajo. Tenía una conversación muy entretenida.

No diré nada de su buen carácter y bondad porque todos lo sabemos, pero sí quiero subrayar que estaba desprovisto de toda vanidad, hasta el punto que no firmaba con su nombre. Es como si le fuera totalmente indiferente que al cabo de 100 o 200 años alguien pudiera pensar que “Concha” fue una ceramista de Onda en el siglo XX. Curioso, ¿verdad?.

Fue una época en la que nos veíamos con mucha frecuencia, de tal forma que si pasaban cuatro o cinco días y no venía, yo le decía a mi mujer: “que Salvador estará malalt?”.

Tuve la suerte de ser muchas veces uno de los primeros en ver los cuadros apenas acabados, en más de una ocasión calientes aún, recién los sacaba del horno.

Cuando venía al taller, dejaba la bicicleta abajo, entraba, saludaba con una sonrisa y sin decir absolutamente nada, ponía los azulejos apoyados en la pared, en el suelo o encima de lo que fuera. Se retiraba, quedaba en silencio y me miraba, esperando que yo le diera mi parecer. Le daba igual que estuviera solo o acompañado, la operación siempre era la misma. Confiaba en mi opinión y yo le decía “Salvador, no es refie tant del que jo li diga, que açò de l’art és molt subjectiu”, pero él ni me escuchaba y cuando tenía otro nuevo, volvía. No le importaba rectificarlos y volverlos a cocer, y sólo si la cosa a retocar era un simple “ullet” al barniz o un rasguño, le metíamos un poco de color al óleo y a correr.

A veces venía simplemente a charlar, porque era muy extraño que no hubiera alguien para la tertulia; y si en ese momento yo estaba pintando, le gustaba ponerse detrás, muy cerca e ir siguiendo cada una de las pinceladas. Le gustaba ver cómo lo hacíamos el resto.

Cuando estábamos ante algún cuadro suyo y había zonas con efectos muy bonitos, sobre todo en los paisajes, yo le preguntaba: “açò com ho ha fet?” y él partiéndose de la risa me decía “i jo què sé”. En esos momentos se ponía muy contento. Después, la experiencia nos ha demostrado que tenía razón y muchísimas veces lo mejor de algunas obras se encuentra sin buscarlo, simplemente aparece.

Pero como he dicho antes era una persona curiosa y le gustaba preguntar: “per a què utilitzes aquest material?” o “aquesta pintura de quina classe és?... Recuerdo que me decía siempre, riendo mucho, “si la gent vera els pinzells amb els què pinte i el solatge que utilitze no s’ho creurien”.

También, en alguna ocasión, me preguntó: “tu quin estil creus que tinc?” Yo le decía, “l’estil Concha”, para hacerle entender que se despreocupara totalmente de ello. Riendo, me decía: “collons, he inventat un estil!”.

En aquellos años, el taller donde yo pintaba era como un punto de reunión y siempre había gente: amigos artistas, mis niños, mi mujer, algún vecino... Las conversaciones eran variadas, y de un tema pasábamos a otro. También algún día discutíamos por cualquier cosa, como es natural. Era interesante y al mismo tiempo divertido. Fue una buena época que difícilmente olvidaremos. Fue una lástima que se fuera tan pronto y de repente. Yo, después, le echaba de menos.

Estoy seguro de que la exposición será muy bien acogida por toda la gente y podrán disfrutar del arte de Salvador.

Muchas felicidades a Salvador y familia.

**SILVESTRE:
PINZELLADA CERÀMICA**
SALVADOR AGUILELLA SILVESTRE
(ONDA, 1927 - 1994)

CATÀLEG D'OBRES CATALOGO DE OBRAS

Plafó de taulells

60 x 90 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Amparo Aguiella Belenguer

Plafó de taulells

90 x 60 cm

Signatura: S.A.Silvestre

Col·lecció: Joan i Alba Rodríguez Aguilella

Taulell

20 x 30 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Ana, Mª Carmen i Laura

Badenes Casillas

Data: 1989

Plafó de taulells

60 x 90 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Tonica Aguilella Taurà

Tauell

32 x 45 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Concha Aguilella Peiro

Data: 1992

Taulell

15 x 20 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Concha Aguilella Peiro

30

Taulell

21 x 30 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Ana, Mº Carmen i Laura

Badenes Casillas

31

Plafó de tauells

45 x 75 cm

Signatura: S. Aguilella

Col·lecció: Tonica Aguilella Taurà

Data: 1985

Tauell

20 x 15 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Obdulia Aguilella Badenes

Taulell

40 x 25 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Concha Aguilera Peiro

Data: 1992

Plafó de taulells

30 x 45 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Concha Aguilella Peiro

Taulell

25 x 40 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Ana, Mº Carmen i Laura Badenes Casillas

Data: 1993

Tauell

30 x 20 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Miguel Alfonso Aguilera

Plafó de taulells

45 x 30 cm

Signatura: Concha

Col·lecció: Amparo Aguilella Belenguer

Tauell

20 x 15 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Concha Aguilella Peiro

Taulell

15 x 20 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Concha Aguilella Peiro

Plafó de taulells

45 x 30 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Concha Aguilera Peiro

Taulell

30 x 20 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Joan i Alba Rodríguez Aguilera

Tauell

20 x 15 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Concha Aguilella Peiro

Tauzell

15 x 20 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Joan i Alba Rodríguez Aguiellera

Tauell

25 x 33 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Obdulia Aguilera Badenes

Taulell

20 x 30 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Joan i Alba Rodríguez Aguilella

Taulell

20 x 25 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Manolita López Florencia

46

Taulell

20 x 25 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Carmen López Florencia i

Laura García López

Tauell

20 x 25 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Carmen López Florencia i

Laura García López

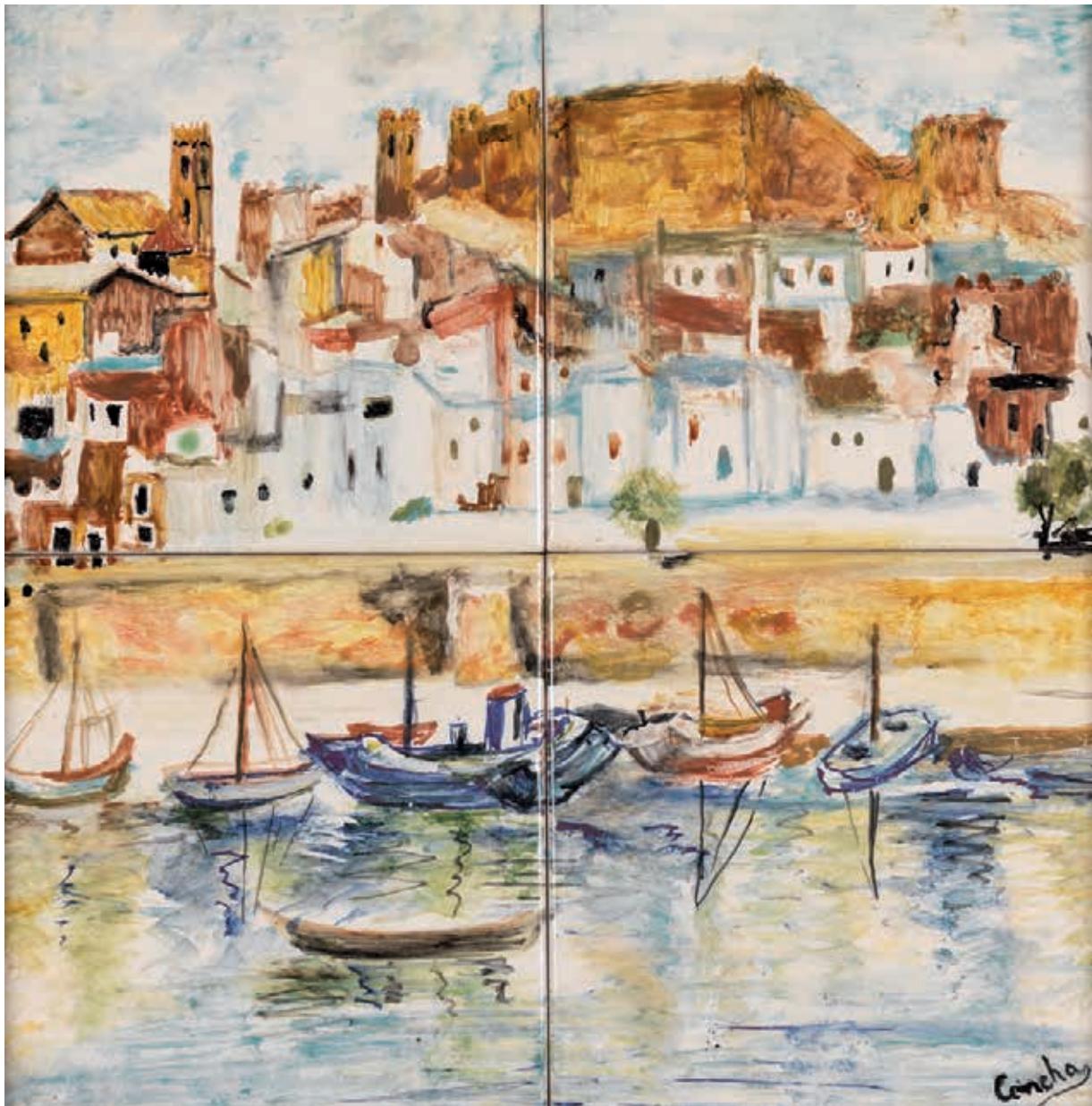

Tauzell

20 x 25 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Manolita López Florencia

49

Plafó de taulells

30 x 30 cm

Signatura: Concha

Col·lecció: Concha Aguilella Peiro

Tauzell

$15 \times 20 \text{ cm}$

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Amparo Aguilera Belenguer

50

Tauzell

$20 \times 40 \text{ cm}$

Signatura: Concha y Salvador

Col·lecció: Raquel Martí Alvaro

51

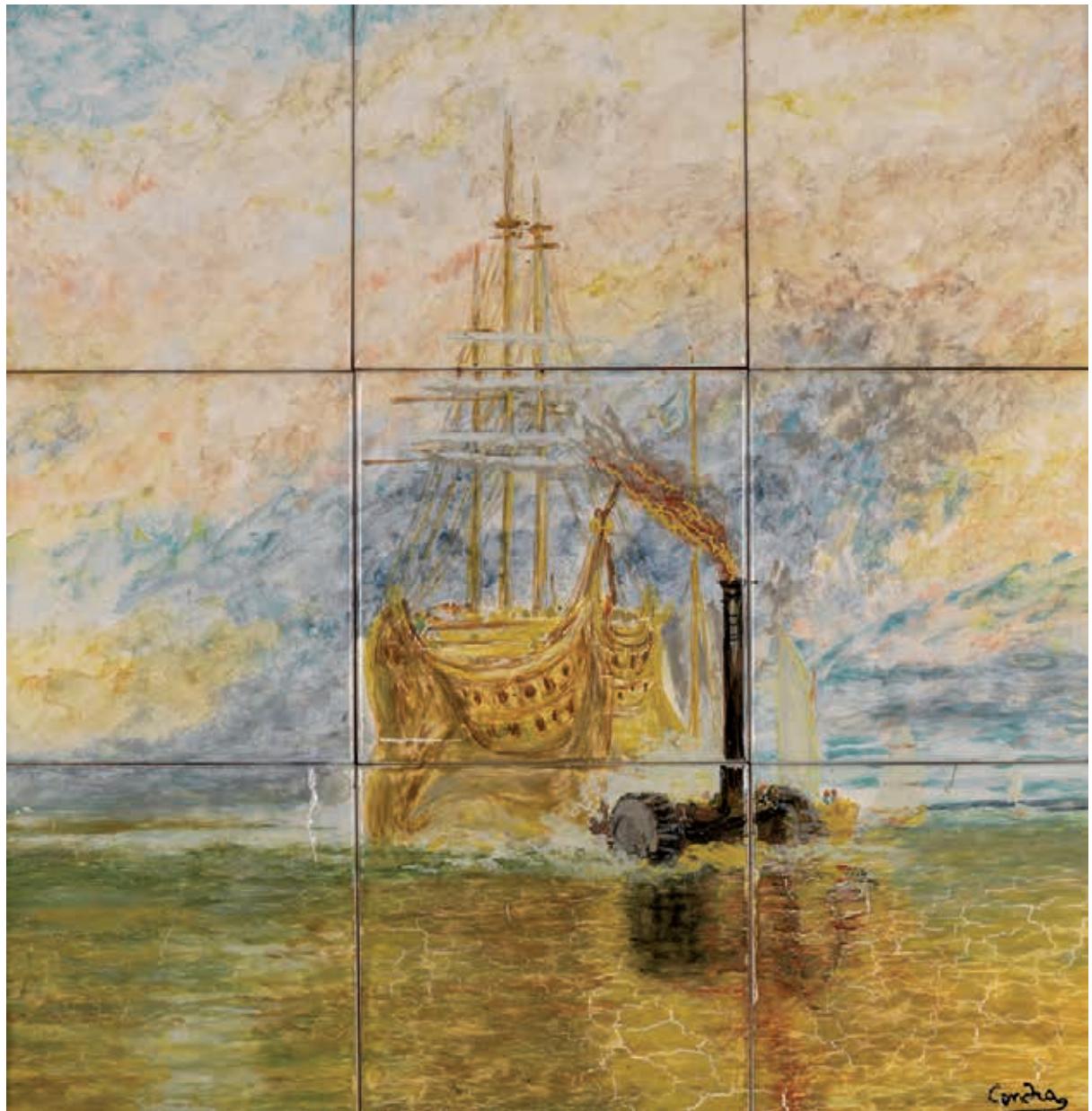
Tauzell

25 x 40 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Raquel Martí Alvaro

Data: 1992

52

Plafó de taulells

45 x 45 cm

Signatura: Concha

Col·lecció: Concha Aguiella Peiro

Concha

Plafó de taulells

45 x 45 cm

Signatura: Concha

Col·lecció: Concha Aguiella Peiro

Tauell

30 x 20 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Concha Aguilella Peiro

Tauzell

25 x 33 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Joan i Alba Rodríguez Aguirrella

Plafó de taulells

45 x 45 cm

Signatura: Concha

Col·lecció: Joan i Alba Rodríguez Aguilera

Taulell

40 x 25 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Concha Aguilella Peiro

Data: 1994

Tauell

25 x 40 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Concha Aguilella Peiro

Taulell

15 x 20 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Concha Aguiellla Peiro

Tauell

25 x 40 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Obdulia Aguilella Badenes

60

Tauell

23,5 x 35,5 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Obdulia Aguilella Badenes

61

Plafó de taulells

40 x 75 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Obdulia Aguilera Badenes

Data: 1992

Tauell

20 x 15 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Obdulia Aguilella Badenes

Tauell

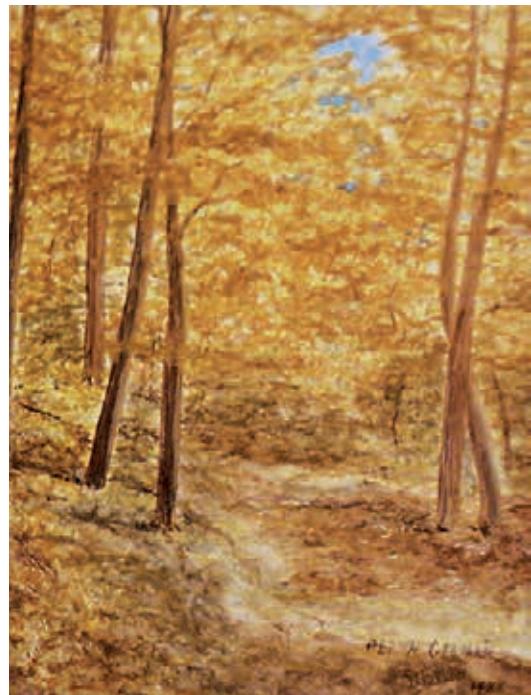
25,5 x 35,5 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Obdulia Aguilera Badenes

Taulell
 $25 \times 20 \text{ cm}$
Signatura: Silvestre
Col·lecció: Joan i Alba Rodríguez Aguilera

Taulell
 $25 \times 30 \text{ cm}$
Signatura: Silvestre
Col·lecció: Germán López Iborra
Data: 1988

Tauell

20 x 15 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Obdulia Aguilella Badenes

Taulell

25 x 40 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Pepe Gayet Martínez

Data: 1992

Tauell

23,5 x 35 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Joan i Alba Rodríguez Aguilera

Tauzell

23,5 x 35,5 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Joan i Alba Rodríguez Aguilera

Tauell

15 x 20 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Joan i Alba Rodriguez Aguilera

Taurell

25 x 40 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Joan i Alba Rodríguez Aguiella

Data: 1994

70

Taurell

25 x 40 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Joan i Alba Rodríguez Aguiella

Data: 1994

Taulell

25 x 35 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Manolo Mechó - Lola Navarro

Tauell

30 x 20 cm

Signatura: Concha

Col·lecció: Obdulia Aguilella Badenes

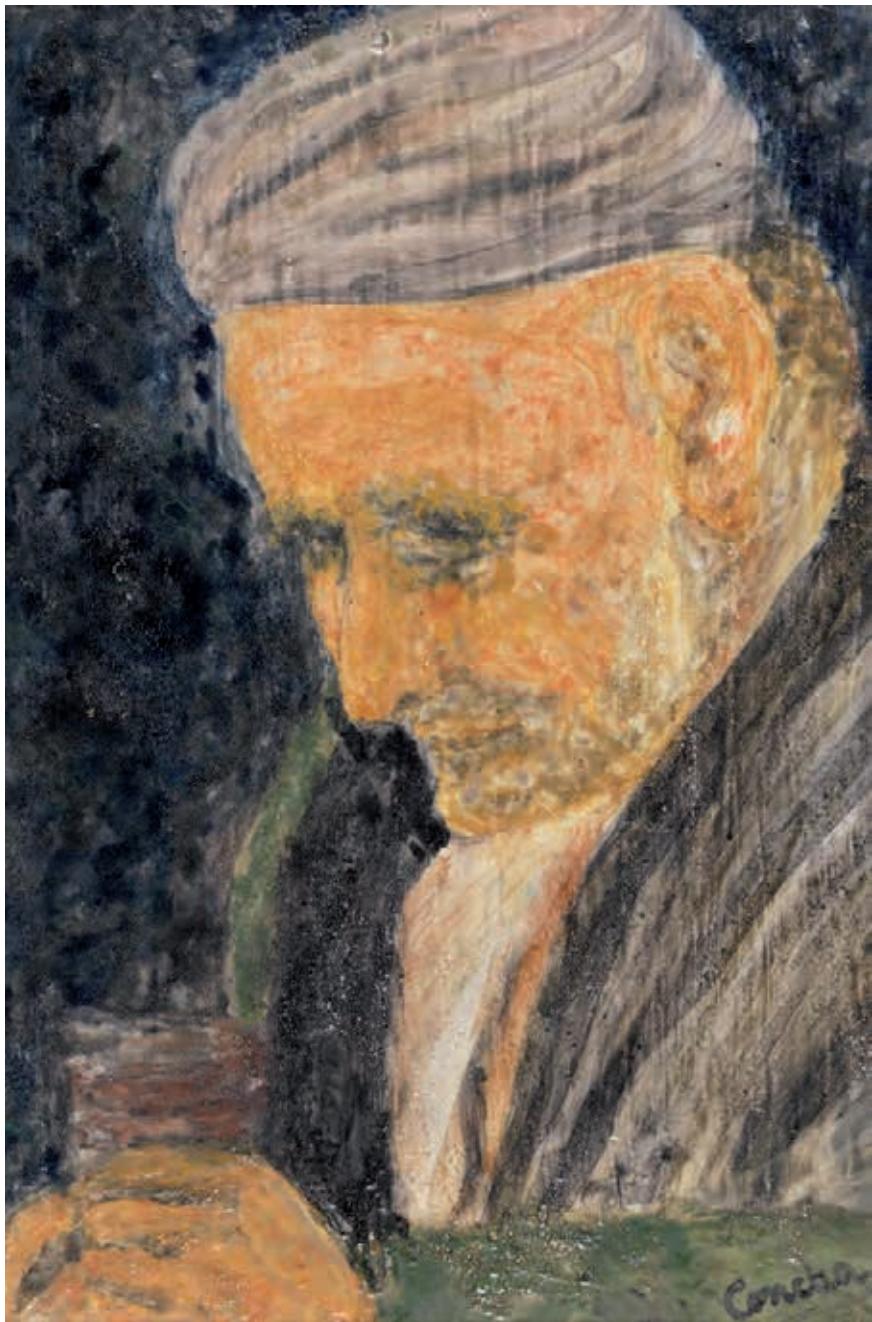

Taulell

30 x 20 cm

Signatura: Silvestre y Concha

Col·lecció: Joan i Alba Rodríguez Aguilella

Tauell

30 x 20 cm

Signatura: Concha

Col·lecció: Obdulia Aguilella Badenes

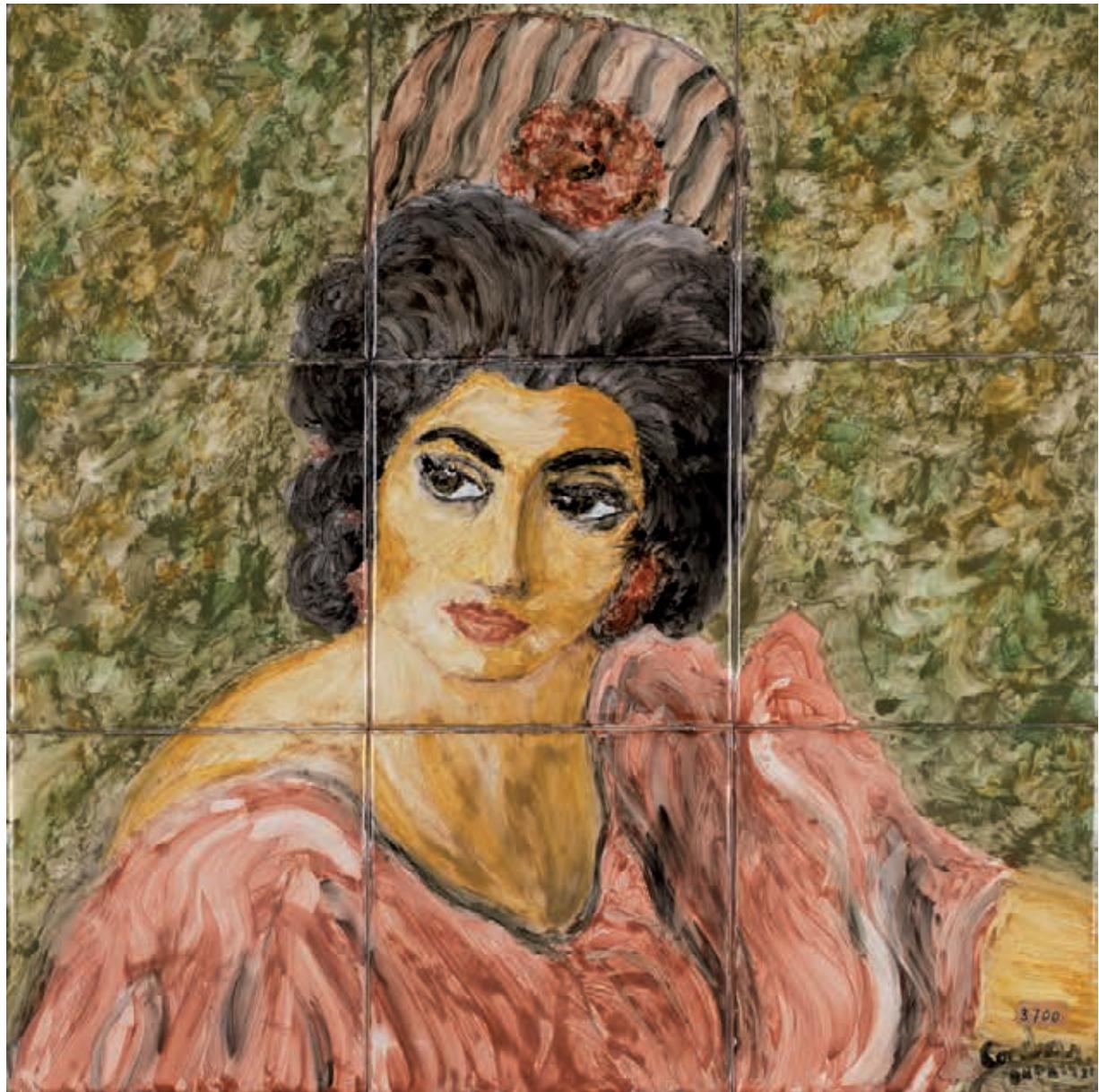

Plafó de taulells

30 x 45 cm

Signatura: Concha

Col·lecció: Concha Aguilera Peiro

Plafó de taulells

45 x 45 cm

Signatura: Concha

Col·lecció: Concha Aguilella Peiro

Data: 1977

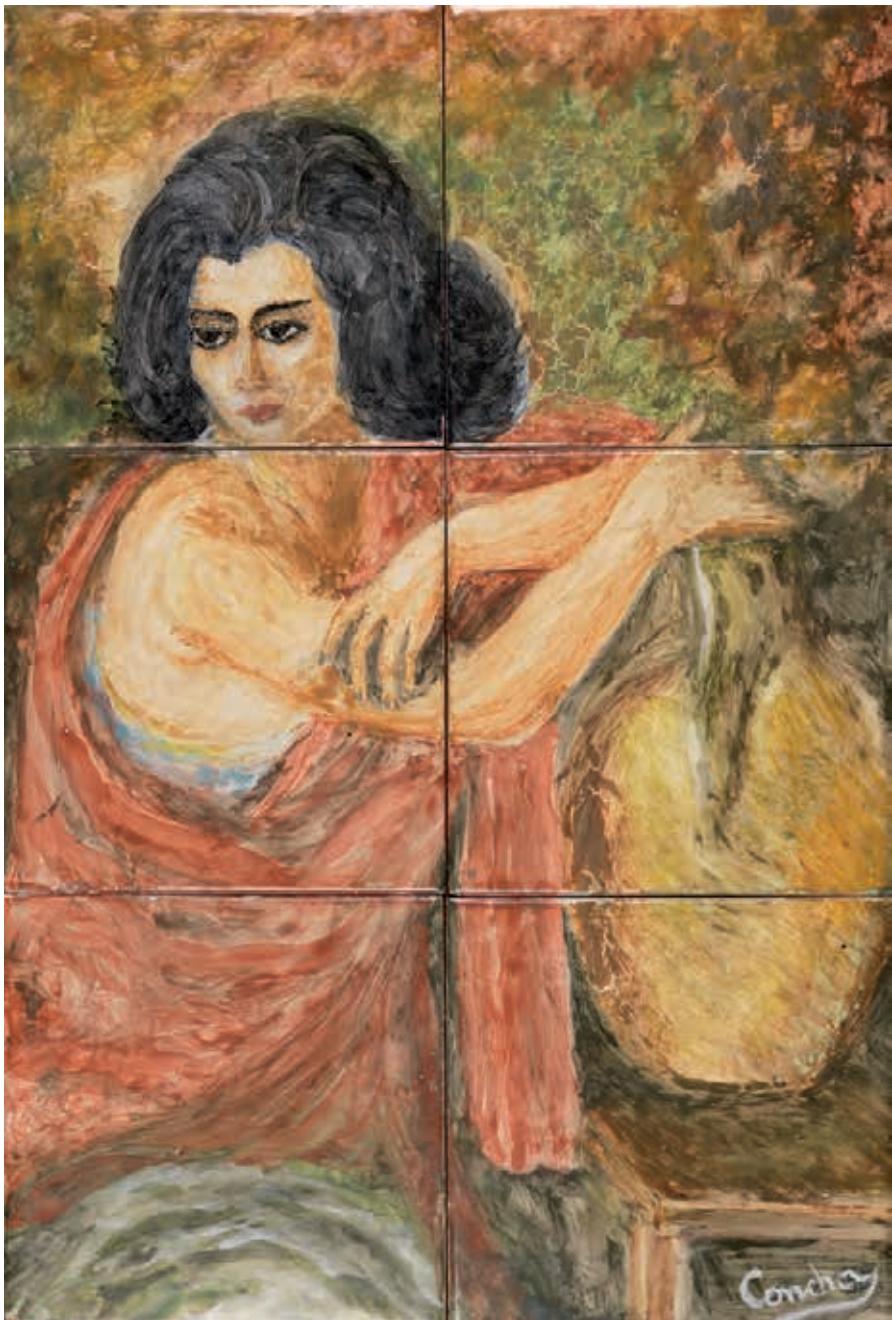
77

Plafó de taulells

45 x 45 cm

Signatura: Concha

Col·lecció: Concha Aguilera Peiro

Plafó de taulells

45 x 30 cm

Signatura: Concha

Col·lecció: Concha Aguilella Peiro

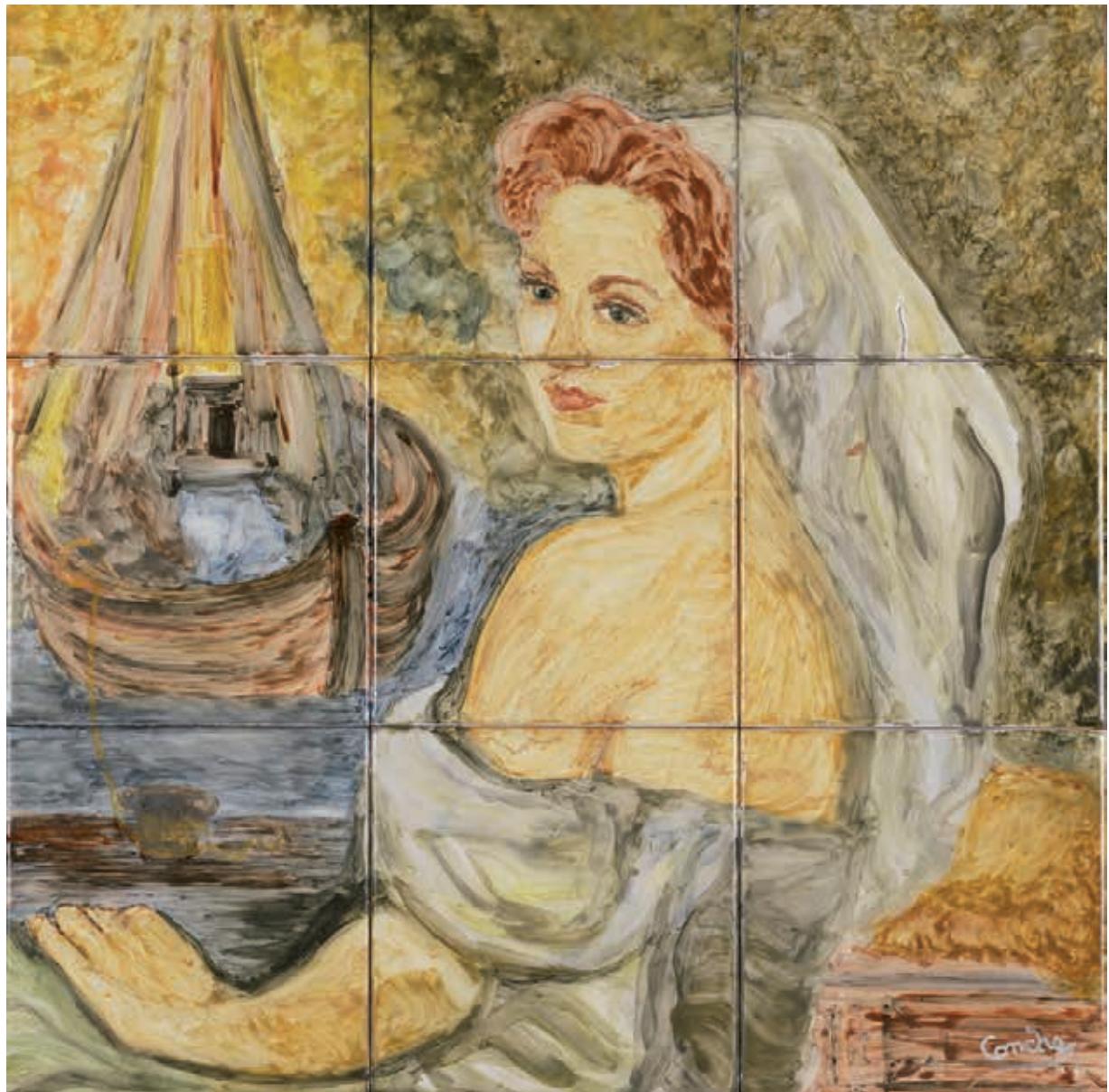
79

Plafó de taulells

$45 \times 45 \text{ cm}$

Signatura: Concha

Col·lecció: Concha Aguilera Peiro

Plafó de taulells

45 x 45cm

Signatura: Concha

Col·lecció: Concha Aguilella Peiro

81

Plafó de taulells

45 x 45 cm

Signatura: Concha

Col·lecció: Concha Aguilella Peiro

Data: 1977

Plafó de taulells

45 x 45 cm

Signatura: Concha

Col·lecció: Concha Aguiella Peiro

Data: 1977

Plafó de taulells

22 x 33 cm

Signatura: Concha

Col·lecció: Concha Aguilera Peiro

Plafó de taulells

22 x 33 cm

Signatura: Concha

Col·lecció: Concha Aguilella Peiro

Plafó de taulells

45 x 30 cm

Signatura: Concha

Col·lecció: Concha Aguilella Peiro

Plafó de taulells

45 x 30 cm

Signatura: Concha

Col·lecció: Tònica Aguilella Taurà

Plafó de taulells

45 x 15 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Amparo Aguilella Belenguer

Plafó de taulells

45 x 15 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Tonica Aguilella Taurà

Plafó de taulells

45 x 15 cm

Signatura: Concha

Col·lecció: Concha Aguilella Peiro

Plafó de taulells

45 x 15 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Concha Aguilella Peiro

Plafó de taulells
45 x 15 cm
Signatura: Silvestre
Col·lecció: Concha Aguilera Peiro

Plafó de taulells
45 x 15 cm
Signatura: Silvestre
Col·lecció: Concha Aguilera Peiro

Taulell

20 x 45 cm

Signatura: Silvestre

*Col·lecció: Ana Badenes Casillas, Mº Carmen Badenes Casillas i
Laura García López*

90

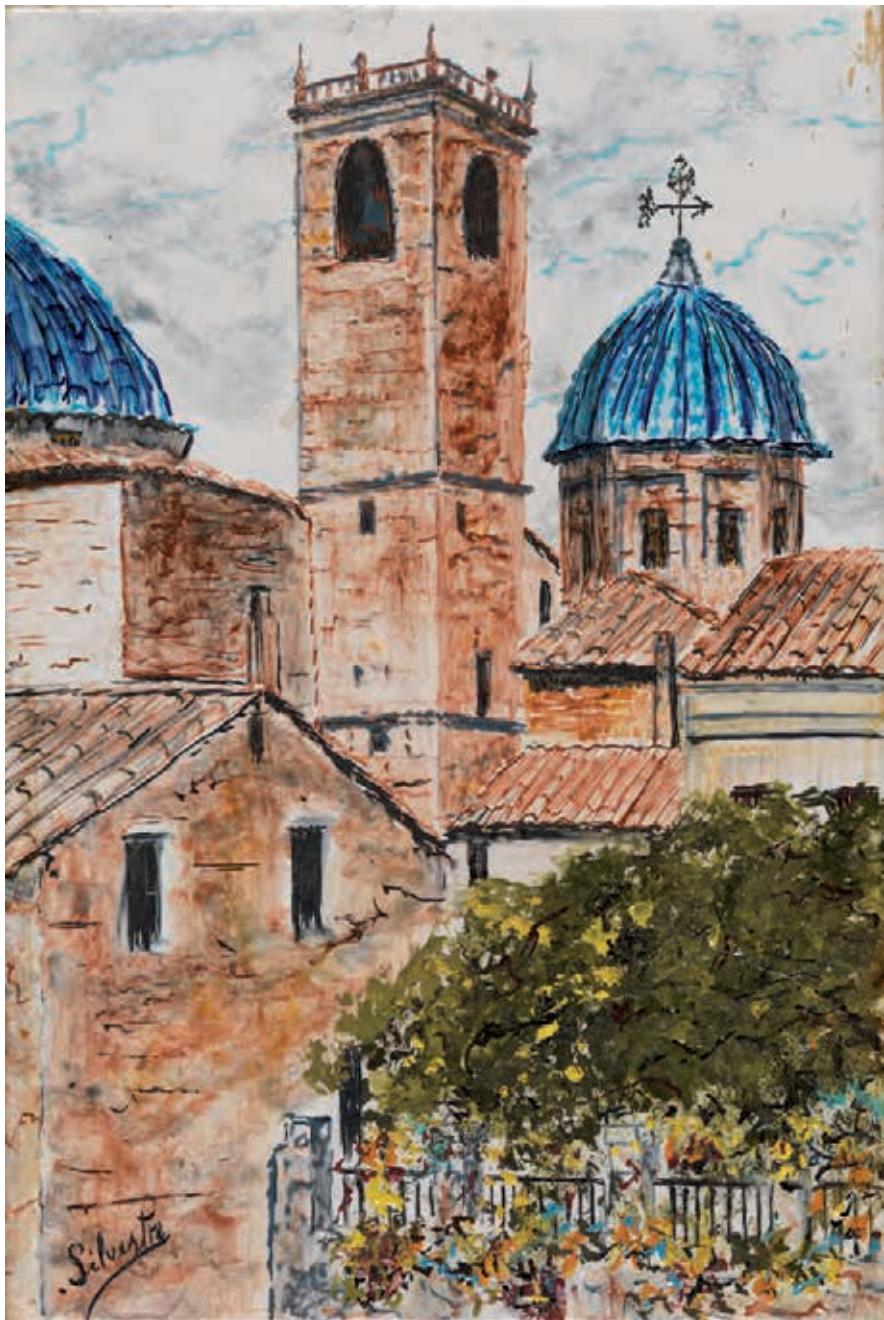

Taulell

20 x 30cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Obdulia Aguilella Badenes

Taulell

30 x 20 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Concha Aguilera Peiro

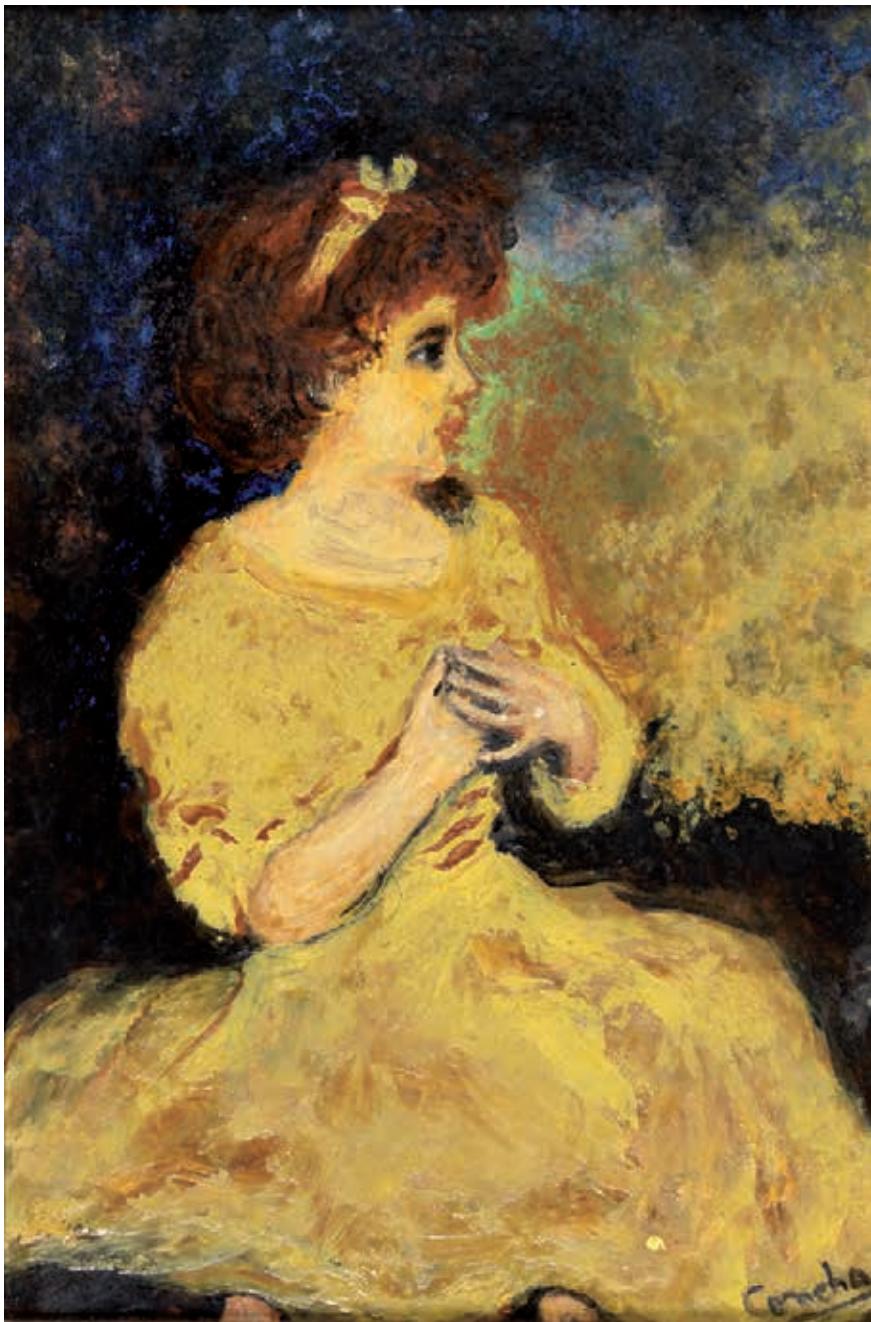

Plafó de taulells

60 x 90 cm

Signatura: S.A. Silvestre

Col·lecció: Concha Aguilera Peiro

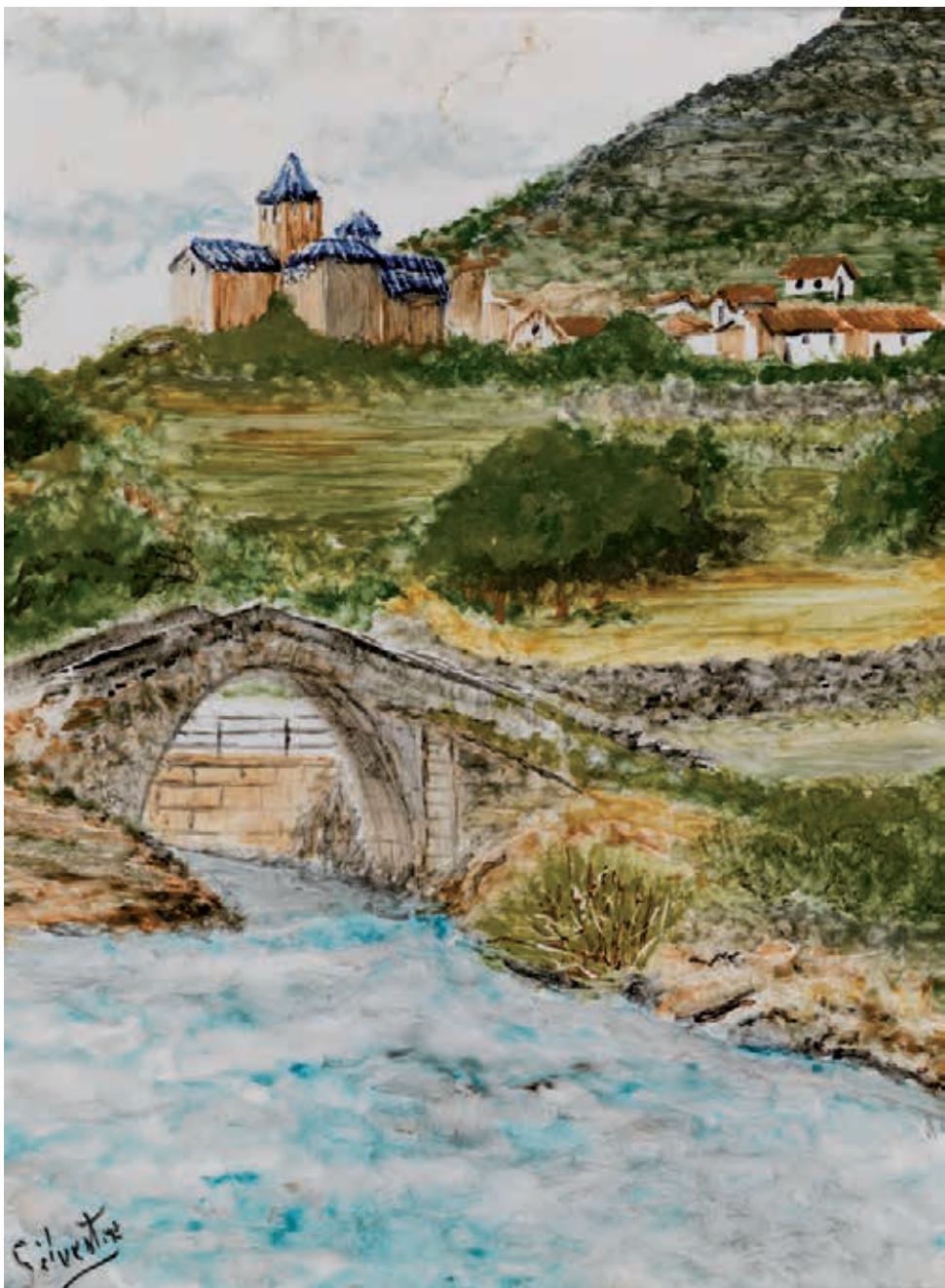
Taulell

30 x 20 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Joan i Alba Rodríguez Aguilera

Data: 1994

Taulell

20 x 15 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Obdulia Aguilella Badenes

Taulell

20 x 15 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Col·lecció: Ana Badenes Casillas, Mº Carmen Badenes Casillas
i Laura García López

Taulell

20 x 15 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Concha Aguiellla Peiro

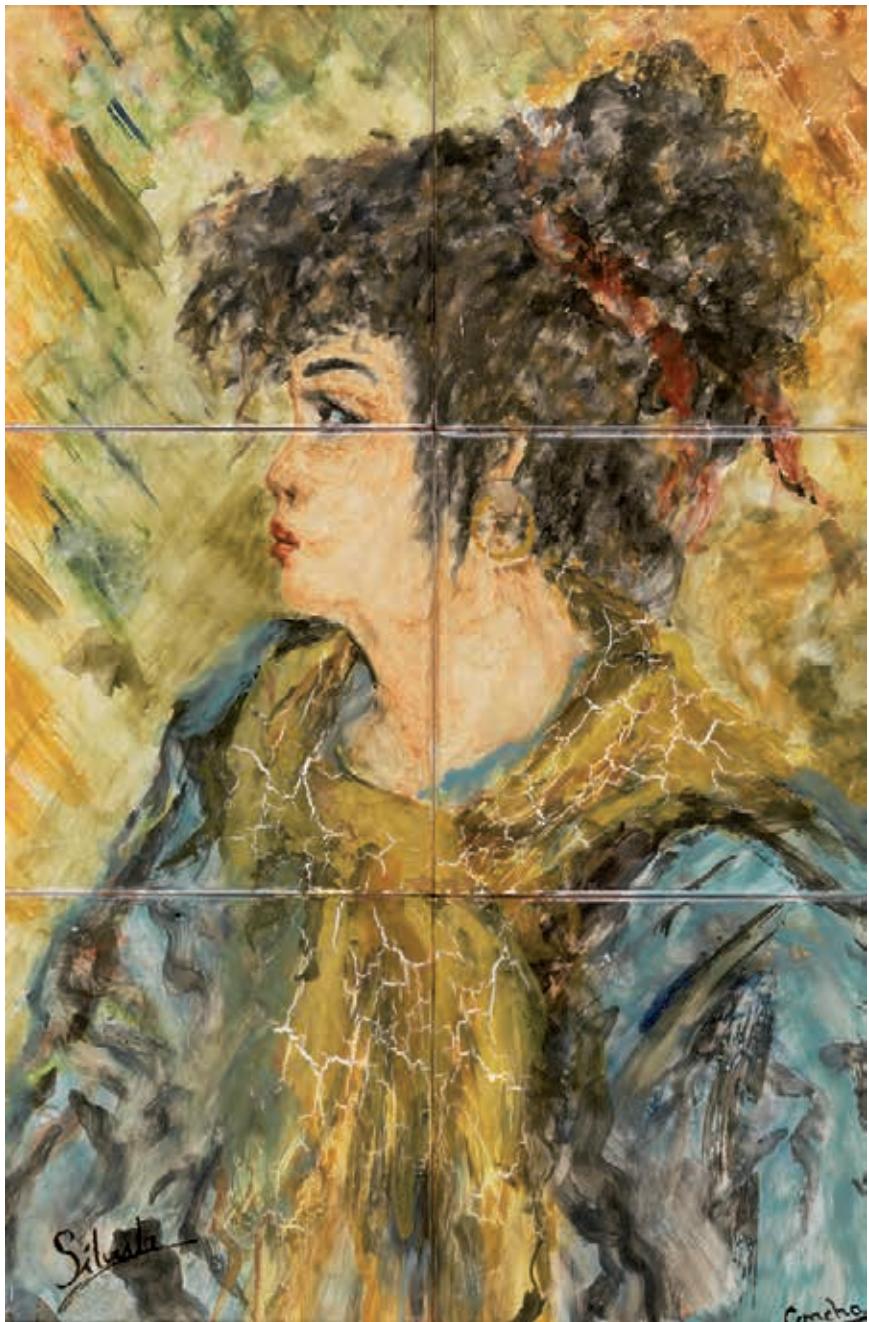
Plafó de taulells

45 x 30 cm

Signatura: Concha

Col·lecció: Concha Aguilella Peiro

Data: 1977

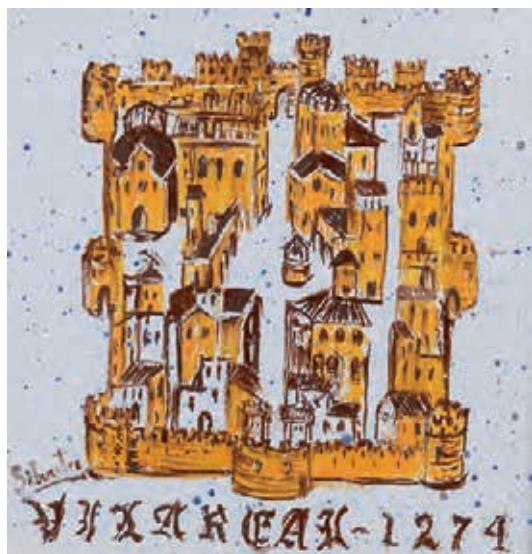

Plafó de taulells

45 x 30 cm

Signatura: Concha

Col·lecció: Joan i Alba Rodríguez Aguiella

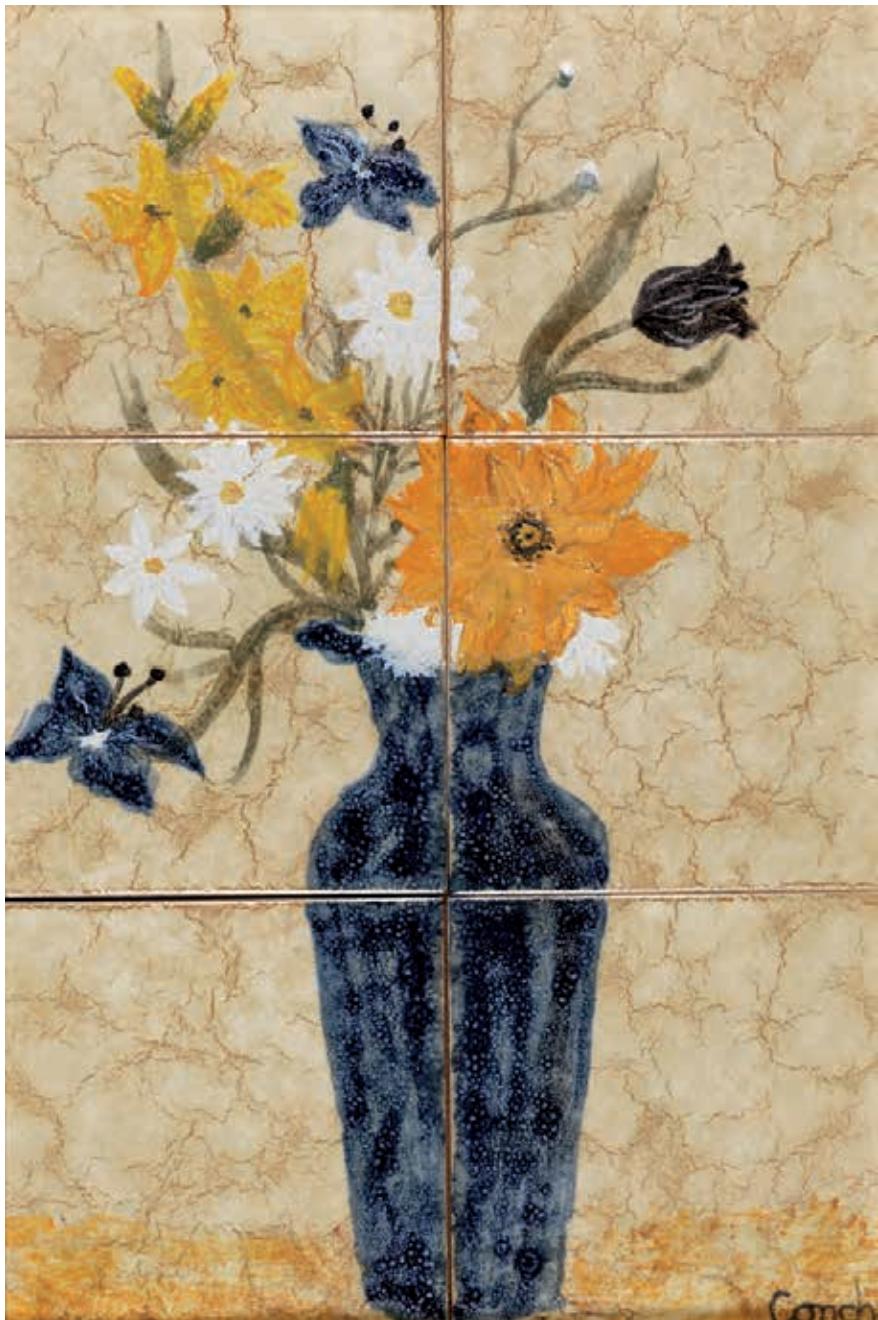
99

Tauells

15 x 15 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Amparo Aguilera Belenguer

Plafó de taulells

45 x 30 cm

Signatura: Concha

Col·lecció: Carmen Aguilella Belenguer

Plafó de taulells

30 x 45 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Tònica Aguilella Taurà

Plafó de taulells

45 x 75 cm

Signatura: Salvador Aguiella

Col·lecció: Amparo Aguiella Belenguer

Data: 1985, Onda

103

Plafó de taulells

45 x 60 cm

Signatura: Concha

Col·lecció: Salvador Badenes Pérez

Taulell

30 x 20 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Miguel Alfonso Aguilera

Taulell

22 x 17 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Miguel Alfonso Aguilera

Plafó de taulells

60 x 90 cm

Signatura: S. Aguilella

Col·lecció: Miguel Alfonso Aguilella

106

Plafó de taulells

75 x 120 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Joan i Alba Rodríguez Aguilella

Data: 24 - 6 - 1980

107

Tauell

25 x 20 cm

Signatura: Silvestre

Col·lecció: Eusebio Piquer

Data: 1992

